

ที่ สธ ๐๔๒๐/ ๕๓๕๕

กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานสรุปผลการเข้าร่วมประชุมสุดยอดความมั่นคงด้านสุขภาพของโลก ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘
ของกระทรวงสาธารณสุข

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๐๐ ฉบับ
๒. สรุปผลการเข้าร่วมประชุมสุดยอดความมั่นคงด้านสุขภาพของโลก
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ของกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอเรื่องรายงานสรุปผลการเข้าร่วมประชุมสุดยอดความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย) กำกับการบริหารราชการกระทรวงสาธารณสุข ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

ประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิกขององค์การอนามัยโลกจึงมีพันธะที่จะต้องปฏิบัติตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ (International Health Regulation) ซึ่งกฎอนามัยระหว่างประเทศมีฐานะเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ (Treaty) ที่ประเทศสมาชิกองค์การระหว่างประเทศทุกประเทศต้องปฏิบัติตามสาระสำคัญของกฎอนามัยระหว่างประเทศคือการมุ่งเน้นให้ประเทศสมาชิกพัฒนาสมรรถนะของตนเองให้สามารถรับมือกับโรคและภัยสุขภาพที่ก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศได้ อย่างไรก็ตามยังมีประเทศจำนวนไม่มากนักที่สามารถพัฒนาสมรรถนะของประเทศตนเองได้ตามมาตรฐานของกฎอนามัยระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ประเทศสหรัฐอเมริกา ร่วมกับองค์การอนามัยโลก องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations) องค์การสุขภาพสัตว์โลก (World Organization for Animal Health, OIE) และประเทศพันธมิตรต่างๆ อีก ๒๙ ประเทศ ร่วมกันจัดทำวาระความมั่นคงด้านสุขภาพของโลก (Global Health Security Agenda) ขึ้น เพื่อที่จะสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกองค์การอนามัยโลกเร่ง (accelerate) พัฒนาสมรรถนะในการป้องกันภาวะคุกคามจากโรคติดต่อและโรคติดต่ออุบัติใหม่ ให้ได้ตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ การดำเนินงานตามวาระความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกสำหรับประเทศไทยจึงไม่ใช่เรื่องใหม่ และการดำเนินงานเรื่องนี้เป็นไปตามความสมัครใจไม่มีพันธะสัญญาใดๆ และเป็นไปตามยุทธศาสตร์การทำงานของกระทรวงสาธารณสุข

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๑.๓ ผลการ...

๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ประเทศไทยได้รับรู้และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของวาระความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกอย่างต่อเนื่องโดยได้เข้าร่วมการประชุมวาระความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกครั้งที่ ๑ ที่จัดขึ้นที่ประเทศฟินแลนด์ เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมสำหรับการเร่งพัฒนาศักยภาพของประเทศต่างๆ และได้เข้าร่วมการประชุมครั้งที่ ๒ ที่จัดขึ้นที่สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพื่อปรับปรุงชุดกิจกรรมด้านโรคติดต่อจากสัตว์สู่คนด้วย รวมถึงการประชุมสุดยอดความมั่นคงด้านสุขภาพของโลก ซึ่งจัดที่ท่าเทียบขาวกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. และเป็นการประชุมที่มีบุคคลสำคัญในคณะรัฐมนตรีของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา เข้าร่วมประชุมหลายคน อาทิ ประธานาธิบดี Barack Obama ที่ปรึกษาประธานาธิบดีด้านความมั่นคง (ตำแหน่งเทียบเท่ารัฐมนตรี) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันควบคุมโรคแห่งชาติ และผู้บริหารระดับสูง (ส่วนใหญ่เป็นระดับรัฐมนตรี) ของประเทศพันธมิตรต่างๆ อีก ๔๔ ประเทศเข้าร่วมประชุม ในส่วนของความมีส่วนร่วมในกิจกรรมของวาระความมั่นคงด้านสุขภาพของโลก ประเทศไทยได้รับเป็นผู้นำในกิจกรรมด้านการพัฒนากำลังคน ด้านการพัฒนาระบบการตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ และรับเป็นประเทศผู้มีส่วนร่วมด้านการป้องกันเชื้อจุลชีพดื้อยา โดยกระทรวงสาธารณสุขได้จัดการประชุมในระดับภูมิภาคเพื่อให้แต่ละประเทศได้มีโอกาสพบทบทวนและหาแนวทางในการเร่งพัฒนาสมรรถนะในการป้องกันภาวะคุกคามจากโรคติดต่อและโรคติดต่ออุบัติใหม่ ให้ได้ตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ และได้เข้าร่วมการประชุมสุดยอดความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ในระหว่างวันที่ ๘ - ๙ กันยายน ๒๕๕๘ ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ในการประชุมสุดยอดความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้ประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันของประเทศสมาชิก ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการป้องกัน การเฝ้าระวัง และตอบโต้โรคระบาดข้ามพรมแดน ให้ได้ตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ ตามวาระความมั่นคงด้านสุขภาพโรค รวมทั้งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ไม่มี

๔. สำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

การประชุมสุดยอดความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๘ - ๙ กันยายน ๒๕๕๘ ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี กระทรวงสาธารณสุขได้จัดส่งผู้แทนไทย เข้าร่วมการประชุมดังกล่าว โดยมอบหมายให้ นายโสภณ เมฆธน อธิบดีกรมควบคุมโรคในขณะนั้น เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ ข้อสรุปจากการประชุมสุดยอดความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ความสำคัญกับ ๖ ประเด็น ดังต่อไปนี้

๔.๑ ประเทศที่เข้าร่วมการประชุม องค์การอนามัยโลก องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ และองค์กรสุขภาพสัตว์โลก เห็นพ้องต้องกันว่าการสร้างสมรรถนะตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ และวาระความมั่นคงด้านสุขภาพโลกเป็นเรื่องสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต่างให้คำมั่นว่าจะพยายามพัฒนาสมรรถนะ ๓ ด้าน คือ การป้องกัน เฝ้าระวัง และตอบโต้ต่อโรคระบาดข้ามพรมแดน (Prevent, Detect, Respond) ตามแผนปฏิบัติการ ๑๑ ข้อของวาระความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกอย่างเต็มที่

๔.๒ สาธารณรัฐเกาหลีได้สรุปบทเรียนการควบคุมการระบาดของโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง ซึ่งสาธารณรัฐเกาหลีได้สรุปว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้สามารถควบคุมโรคได้ คือ ๑. การร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วน (Whole government, whole society approach) ๒. การเปิดเผยและแลกเปลี่ยน

ข้อมูลอย่างโปร่งใสและรวดเร็ว และ ๓. การสร้างกลไกการประสานงานที่มีประสิทธิภาพกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

๔.๓ ทุกประเทศควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพกำลังคนด้านระบาดวิทยาและการป้องกันควบคุมโรค เนื่องจากคนที่มีศักยภาพต้องใช้เวลาในการพัฒนา ไม่สามารถจัดการให้เกิดขึ้นได้โดยเร็ว การวางแผนความต้องการกำลังคนด้านการควบคุมโรคจะต้องคำนึงถึงการทำงานทั้งในภาวะปกติและภาวะที่ต้องการกำลังคนเพิ่มมากขึ้นอย่างมาก (surge capacity) การมีกำลังคนเพียงพอสำหรับภาวะฉุกเฉินจึงเป็นประเด็นความมั่นคงของประเทศที่สำคัญด้วย

๔.๔ รัฐต้องจัดการให้ระบบจัดการกับภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขสามารถเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างรวดเร็ว ทั้งทรัพยากรด้านการเงินและทรัพยากรอื่นๆ ซึ่งหากระบบการจัดการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขเข้าถึงทรัพยากรได้ล่าช้า อาจทำให้การระบาดของโรคติดต่ออันตรายแพร่ระบาดไปจนถึงระดับที่ควบคุมได้ยากหรือควบคุมไม่ได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติอย่างรุนแรงได้

๔.๕ บทเรียนประการหนึ่งที่ได้จากการระบาดใหญ่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาในประเศแอฟริกาตะวันตก คือความช่วยเหลือจากต่างประเทศเข้าไปสู่ประเทศที่ได้รับผลกระทบล่าช้า เนื่องจากขาดกลไกในการประสานงาน และการขาดกำลังสนับสนุน (surge capacity) ในระดับนานาชาติ ดังนั้นประเทศพันธมิตรควรพิจารณาหากลไกการประสานงานที่เหมาะสม (หรือองค์กรมาทำหน้าที่) เพื่อให้สามารถจัดการให้ความช่วยเหลือประเทศที่ได้รับผลกระทบได้อย่างรวดเร็วต่อไป

๔.๖ ประเทศพันธมิตรได้รับทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องร่วมมือกันป้องกันเชื้อจุลชีพดื้อยา โดยประเทศต่างๆ เช่น สหราชอาณาจักรได้ประกาศให้การสนับสนุนด้านการเงินกับประเทศจำนวนหนึ่งในการจัดตั้งระบบเฝ้าระวังจุลชีพดื้อยาขึ้น นอกจากนี้ องค์การอนามัยโลกยังมีแนวคิดที่จะผลักดันประเด็นการป้องกันเชื้อจุลชีพดื้อยาเข้าสู่การพิจารณาขององค์การสหประชาชาติด้วย

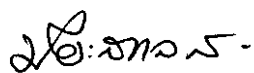
ในการประชุมระดับสูงความมั่นคงด้านสุขภาพโลกได้มีการประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันของประเทศที่เข้าร่วมประชุมที่จะมุ่งมั่นพัฒนาสมรรถนะด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคให้ได้ตามกฎอนามัยระหว่างประเทศและตามวาระความมั่นคงด้านสุขภาพโลก (Seoul Declaration) ด้วย

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบรายงานสรุปผลการเข้าร่วมประชุมสุดยอดความมั่นคงด้านสุขภาพของโลก ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ของกระทรวงสาธารณสุข

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปิยะสกล สกลสัตยาทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค

สำนักระบาดวิทยา

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๑๗๗๖

โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๑๗๘๔